

Solidariteit in Frankrijk.

Niet alleen in Nederland zijn kaderleden en activisten van vakbonden ontevreden over het gevoerde beleid. Ook elders groeit de ongerustheid over de koers die de leidingen varen. In alle landen van de EEG bereiken de werkloosheidscijfers angstwekkende hoogten en worden de met zoveel pijn en moeite veroverde sociale voorzieningen afgebroken. Zo ook in Frankrijk. Het feit dat daar een socialistisch/communistische regering kan steunen op een ruime meerderheid in het parlement verhindert kennelijk niet dat de ondernemers er in slagen het levenspeil van de loontrekkers en uitkeringsgerechtigden omlaag te brengen.

Net als in Nederland slagen de Franse vakbondsleiders er niet in om tegenover de strategie van de ondernemers een doeltreffende afweer te organiseren. Niet alleen komt daarmee het levenspeil van brede massa's in gevaar, het voortbestaan van de vakbeweging als zodanig komt op het spel te staan. Ook in Frankrijk raken daardoor vakbondskaders ongerust. Ook daar gaan zij op zoek naar mogelijkheden om de ondernemers de voet dwars te zetten. Het gaat om het veiligstellen van hun levenspeil en om het behoud van hun vakbeweging.

Het dagblad Le Monde publiceerde op 24 juni de tekst van een oproep voor een 'links alternatief', ondertekend door vijftig personen. Daaronder waren bekende vakbondsmensen als René Buhl, Raymond Charpiot, Léon Dion en vertegenwoordigers van een der minderheidsstromingen in de PSU (links radicale partij) als Leduc en Ravenel.

De redactie van SOLIDARITEIT heeft pogingen in het werk gesteld om een artikel over deze belangwekkende ontwikkeling uit Frankrijk te krijgen. We verkregen daarbij bepaalde toezeggingen, maar kennelijk hebben de vakanties roet in het eten gegooid. Toen dit nummer naar de drukker moest was het artikel in ieder geval niet in ons bezit. Om onze lezers toch enigszins op de hoogte te stellen hebben we gepoogd om aan de hand van een aantal Franse bladen een overzicht te geven van wat er gaande is. Het resultaat hiervan kunt u hieronder lezen. In een van de volgende nummers van solidariteit hopen we u uitvoeriger te kunnen berichten.

Een links alternatief

De oproep signaleert de thans alom aanwezige twijfel en ongerustheid, die in de plaats gekomen zijn van de blijdschap om de linkse verkiezingsoverwinning. Er wordt gewezen op de drie gevaren die dreigen: de 'druk van het internationale kapitalisme, de inkrimping van de sociale en politieke basis van het regiem en de mobilisatie van de reaktionaire krachten'. De vraag is of de (eventuele) nederlaag en de terugkeer van rechts onvermijdelijk zijn. De schrijvers van de oproep menen van niet. 'Het centrale probleem is dat van het perspek-

tief dat aan de arbeiders gegeven wordt, de voorwaarde voor hun actieve steun.'

Dat is, we weten het hier te lande maar al te goed, gemakkelijker gezegd dan gedaan. Niettemin geven de opstellers, met betrekking tot zo'n perspectief, enkele thema's aan, die ook voor ons het overdenken dubbel en dwars waard zijn:

- De opbouw van een nieuwe maatschappij komt tot stand via een breuk met het bestaande systeem;
- De mobilisatie van en het tussenbeide komen door de arbeiders in het beslissings- en controleproces;
- Een buitenlandse politiek die losgemaakt is van iedere 'atlantische verleiding'.

De tekst besluit met een oproep aan allen die de bovengenoemde analyses delen: 'Laten we elkaar vinden in de media, in de confrontatie, in het overdenken, in de kringen van het linkse alternatief, waarvan we de oprichting voorstellen in iedere plaats. (...) Het ogenblik is gekomen om te strijden voor de overwinning van een waarlijk links alternatief.'

Meer helderheid

De ondertekenaars hebben waarschijnlijk gelijk als ze stellen dat hetgeen zij zeggen de echo is van wat vele arbeid(st)ers en activisten denken, tot welke stroming in de arbeidersbeweging ze ook horen, ieder initiatief dat het mogelijk maakt allen die zich deze vragen stellen bijeen te brengen is nuttig. Het gaat er om serieus te discussiëren en de middelen te vinden om vooruit te komen.

De vraag is echter welke initiatieven daadwerkelijk het tot stand komen van zo'n eenheid mogelijk maken. Eenheid in de strijd — hoe valt die te realiseren? De Socialistische Partij (PS) van Mitterrand laat op dit moment (nog?) verstek

foto Toon Dekkers, 11 juni 1983 Utrecht

BUITENLAND

Solidariteit

foto Rob Brouwer, 11 juni 1983 Utrecht

gaan. *Le Monde* geeft daarvan de volgende verklaring: 'Geen enkele socialist heeft ... deze oproep getekend, opdat zij niet beschouwd kan worden als een poging om in te grijpen in de discussie, voorafgaande aan het kongres van Bourg-en-Bresse.' (Kongres van de PS in het najaar).

Men kan zich afvragen of dat de enige reden is. Aangezien de tekst 'een andere koers' voorstelt komt duidelijk de vraag naar voren of die koers in tegenspraak is met die van de PS en de regering. Is dat een koers van heroriëntatie, van heroverweging, nu de 'officiële' koers tot grote teleurstellingen in de arbeidersbeweging leidt? Die vraag is niet alleen van belang voor de Fransen. In Nederland zijn we ogenschijnlijk ver verwijderd van een 'links alternatief' zoals zich dat in Frankrijk manifesteert. Maar een nieuwe, offensieve strategie van de vakbeweging, een die bovendien succesvol zou zijn, kan ook op politiek terrein geheel nieuwe perspectieven openen. En dan komt onmiddellijk de vraag naar de inhoud van een eventuele 'linkse samenwerking' levensgroot op de agenda. Hoever gaat de 'breuk met het bestaande systeem', waarover de Franse oproep gaat? In welke mate is een nieuwe strategie van vakbeweging en arbeiderspartijen in Nederland gericht op zo'n breuk? Vragen waarop een antwoord *moet* komen willen we niet regelrecht afstevenen op een rampzalige, definitieve nederlaag van zowel vakbeweging als de arbeiderspartijen.

Het is bemoedigend dat ook elders gezocht wordt naar antwoorden op deze brandende vragen. Bemoedigend is ook dat dat niet gebeurt in de vorm van pasklare recepten, maar door middel van de dialoog, van de permanente discussie. Een discussie waarin ook solidariteit een (belangrijke) rol wil spelen. Als er de laatste jaren - en ook nu weer op 11 juni en de nasleep daarvan - iets duidelijk is geworden, dan is het wel dat we langs de platgetreden paden niet uit de misère komen. Natuurlijk is het allereerst nodig dat de vakbeweging het pad van de klassenverzoeining, van de samenwerking met de ondernemers definitief verlaat. Zolang dat niet gebeurt blijven de rampen over ons heen komen. Maar tegelijkertijd dienen we hard te werken aan de uitwerking van een nieuwe, doeltreffende strategie, waarin inderdaad de breuk met het bestaande systeem plaatsvindt. Wanneer we de kapitalisten toestaan *hun* oplossingen voor de huidige crisis op te leggen blijft ons niets anders over dan eindeloos door te gaan met kapituleren, net zolang tot we in een situatie van totale machteloosheid terechtkomen. Het is een goede zaak dat onze Franse vrienden dit probleem helder op de agenda geplaatst hebben. Hetzelfde staat ons in Nederland te doen. Geen pasklare recepten, maar een grondige discussie die geen enkel heilig huisje overeind laat.

Rein van der Horst